

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt I C 180/12 z powództwa P. S. przeciwko W. M. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności:

1. oddalił powództwo w całości;
2. przyznał i nakazał wypłacić z funduszy Skarbu Państwa –Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adwokat H. P. kwotę 1.476,00 złotych tytułem wynagrodzenia za reprezentację powoda udzieloną z urzędu;
3. nie obciążył powoda kosztami procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenie, że w dniu 20 grudnia 1995 roku P. S. zawarł z (...) Bankiem (...) S.A. VI Oddział w Ł. umowę kredytu nr (...) na kwotę 1.165 zł. Zabezpieczeniem zawartej umowy był złożony do dyspozycji banku weksel in blanco wystawiony przez powoda, który zgodnie z deklaracją wekslową bank miał prawo wypełnić w każdym czasie na sumę odpowiadająca zadłużeniu powoda w banku z tytułu pożyczki łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swojego uznania. Powód nie wywiązał się z warunków zwartej umowy w terminie. W dniu 15 października 1996 r. została zawarta umowa o przelew wierzytelności pomiędzy (...) Bankiem (...) S.A. VI Oddział w Ł. a W. M. i H. T. współnikami spółki cywilnej (...) s.c. z siedzibą w Ł.. Na mocy powyższej umowy (...) Bank (...) S.A. VI Oddział w Ł. przeniósł na rzecz spółki (...) s.c. w trybie art. 509 k.c. swoją wierzytelność wobec P. S. w kwocie 1.566,19 zł wraz z odsetkami, kosztami oraz zabezpieczeniami przedmiotowej wierzytelności w postaci weksla in blanco i prawem (...) Banku (...) S.A. wynikającym z umowy przewłaszczenia. W. M. i H. T. byli współnikami spółki cywilnej. W dniu 25 czerwca 1998 r. do spółki przystąpiła E. M.. W dniu 01 lipca 1998 roku ze spółki wystąpił H. T.. Podział majątku spółki nie nastąpił. W dniu 10 września 1998 r. P. S. zobowiązał się wobec spółki (...) s.c. do spłaty zadłużenia w ratach w wysokości 100 zł płatnych do 30 każdego miesiąca, począwszy od miesiąca września 1998 roku. W dniu 16 stycznia 2001 r. powód wpłacił na rzecz Firmy Handlowej (...) Restrukturyzacja Należności i Windykacja z lat 1993-1998 przy ul. (...) w Ł. kwotę 1.400 zł. W dniu 17 kwietnia 2001 r. weksel został wypełniony na kwotę 3.684,70 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 20 kwietnia 2001 roku. Pismem z dnia 17 kwietnia 2001 r. spółka (...) s.c. wezwała powoda do dobrowolnego uregulowania należności z tytułu wystawionego weksla. W dniu 11 lutego 2003 r. Sąd Rejonowy w Pabianicach I Wydział Cywilny na skutek pozwu wniesionego w dniu 5 lutego 2003 r. przez W. M. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał P. S., aby zapłacił W. M. kwotę 3.684,70 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 kwietnia 2001 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 73,70 zł tytułem kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniósł w tymże terminie sprzeciw. W sprzeciwie od ww. nakazu zapłaty P. S. podniósł zarzut zapłaty dokonanej na rzecz H. T. załączając dowód wpłaty kwoty 1.400 zł, która w jego ocenie pokrywała w całości kwotę wynikającą z wziętego kredytu. P. S. podniósł także zarzut podrobienia podpisu na wekslu. Postanowieniem z dnia 12 maja 2003 r. Sąd Rejonowy w Pabianicach umorzył postępowanie w sprawie z uwagi na to, iż w ciągu trzech lat od zawieszenia postępowania na zgodny wniosek stron nie zgłoszono wniosku o podjęcie postępowania. Wnioskiem z dnia 12 czerwca 2006 r. W. M. wystąpił o zwrot weksla i deklaracji wekslowej, które odebrał w dniu 07 marca 2008 roku. W dniu 19 kwietnia 2011 r. W. M. wniósł przeciwko P. S. do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny pozew o zapłatę w elektronicznym postępowaniu upominawczym kwoty 1.566,19 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. Jako podstawę żądań wskazano umowę o przelew wierzytelności z dnia 15 października 1996 r. na podstawie, której pozwany nabył od (...) Banku (...) S.A. wierzytelność banku wobec powoda w kwocie 1.566,19 zł oraz umowę kredytu nr (...) z dnia 21 grudnia 1995 roku zawartą pomiędzy P. S. a ww. Bankiem, z której powód nie wywiązał się w ustalonym terminie. Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 27 czerwca 2011 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 407572/11 Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny uwzględnił w całości żądanie pozwu. Nakaz zapłaty został doręczony powodowi w dniu 04 lipca 2011 roku. Fakt doręczenia nakazu zapłaty powód potwierdził złożeniem własnoręcznego podpisu na zwrotnym poświadczeniu odbioru. Powód nie zaskarżył ww. nakazu, gdyż uważał, że nie musi tego robić skoro spłacił swoje zadłużenie jeszcze przed wszczęciem sprawy w

Sądzie Rejonowym w Pabianicach. Postanowieniem z dnia 02 września 2011 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny nadał klauzulę wykonalności ww. nakazowi zapłaty. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi J. Z. prowadzi z wniosku W. M. przeciwko P. S. postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny z dnia 27 czerwca 2011 r. wydanego w sprawie VI Nc-e (...) pod sygn. akt KM 1448/12. Wobec P. S. prowadzone są jeszcze inne postępowania egzekucyjne. Zadłużenie łączne przekracza kwotę 153,000 tys.zł. W ramach planu podziału na poczet przedmiotowej wierzytelności przeznaczona jest kwota 9,45zł miesięcznie, a jedynym dochodem powoda jest świadczenie emerytalne ZUS zajęte przez komornika. Powód nie zażądał od pozwanego zwrotu weksla.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo w świetle dyspozycji art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie z tego powodu, że przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w części, to jest w zakresie punktu 1.. Skarżący podniósł, że nie zgadza się z przedmiotowym rozstrzygnięciem i uważa je za krzywdzące z tego powodu, że dług został zapłacony przedstawicielowi Firmy (...). Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego skarżący zarzucił naruszenie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. poprzez oddalenie powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin-Z. w L. w sytuacji gdy powód oparł powództwo na zarzucie spełnienia świadczenia.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez pozbawienie w całości wykonalności nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny z dnia 27 czerwca 2011 roku sygn. akt VI Nc-e 407572/11 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 2 września 2011 roku, o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu za drugą instancję oraz o zwolnienie powoda od opłaty od apelacji. Pełnomocnik powoda oświadczył, że koszty te nie zostały zapłacone ani w całości ani w części (apelacja wraz z załącznikiem – k. 123-125; – k.128-130, pismo – k. 134).

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2014 roku powód został zwolniony od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji w całości (postanowienie – k. 127).

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości (odpowiedź na apelację – k. 141).

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda poparł apelację i wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części (protokół rozprawy apelacyjnej – k. 147).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny.

Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie dokonał prawidłowej, gdyż odpowiadającej wymogom art. 233 § 1 k.p.c., oceny dowodów, w oparciu o którą, wbrew zapatrywaniom skarżącego, wyprowadził także trafne wnioski jurystyczne w zakresie przepisu art. 840 § 1 pkt 2. k.p.c. Pomimo zastrzeżeń podnoszonych w tym względzie w apelacji, stwierdzić bowiem trzeba, iż prawidłowym jest wniosek Sądu Rejonowego, który legł u podstaw zaskarżonego rozstrzygnięcia, iż podniesiona przez powoda okoliczność dotycząca spełnienia świadczenia nie może być podstawą do wystąpienia z powództwem opartym na art. 840 § 1 pkt 2. k.p.c.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo jego ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie

sądowe dłużnik może także oprzeć takie powództwo na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Z brzmienia tej normy wynika, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowi jedną z form merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją, ale nie służy ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Dlatego podstawą powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. mogą być jedynie takie zarzuty, których powołanie nie było możliwe w postępowaniu, w którym doszło do wydania tytułu egzekucyjnego (tak m. in.. SA w K. w wyroku z dnia 18 grudnia 2012 r., I ACa 1215/12, L.). Trzeba przy okazji podkreślić, że przeciwko możliwości ponownego analizowania okoliczności, podlegających zbadaniu w postępowaniu rozpoznawczym, przemawia także fakt, iż orzeczenie sądowe, które stanowi podstawę tytułu wykonawczego korzysta z powagi rzeczy osądzonej (por. wyrok SN z dnia 16 września 1999 r., II CKN 475/98, L.). Przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zatem zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest niedopuszczalne. Sąd rozpoznający powództwo opozycyjne jest bezwzględnie związany wyrokiem wydanym w sprawie między wierzycielem a dłużnikiem, co do ustalonego w sentencji obowiązku świadczenia. Z tego względu sąd - przy orzekaniu na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu - uwzględnia wyłącznie zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia lub ewentualnie po zamknięciu rozprawy.

Wszystkie podniesione wyżej argumenty miał na uwadze Sąd Rejonowy, który szeroko i wielowątkowo uzasadnił swoje stanowisko. Nie jest zaś rzeczą Sądu Odwoławczego powielanie argumentacji trafnie i wyczerpująco przytoczonej już w tym względzie przez Sąd I Instancji. Wystarczy zatem wskazać, że treść powództwa jak i apelacji nie pozostawia wątpliwości, że powód w ramach niniejszego postępowania ewidentnie oczekiwał ponownego zbadania słuszności orzeczenia, które stało się podstawą tytułu wykonawczego. Apelujący nie powołał się wszak na żadną nową okoliczność, której nie można było zbadać w poprzednim postępowaniu. Prawidłowość oceny wskazanej przez niego okoliczności możliwa była zaś tylko w ramach kontroli instancyjnej. Fakt, że powód z takiej możliwości nie skorzystał, gdyż, jak sam wskazuje, nie uważał tego za konieczne, nie uzasadnia powództwa przeciwegzekucyjnego. Nie sposób także zaakceptować argumentacji, iż powód nie spodziewał się, iż niezłożenie sprzeciwu od nakazu zapłaty może doprowadzić do konieczności ponownej zapłaty zobowiązania, w sytuacji, gdy nakaz ten wydano już po tym jak dokonał on zapłaty na rzecz Firmy Handlowej (...) Restrukturyzacja Należności i Windykacja z lat 1993-1998 przy ul. (...) w Ł.

W konsekwencji powyższych rozważań trzeba przyjąć, że nie doszło do zarzucanego w apelacji naruszenia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

Rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym nastąpiło na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku prawo o adwokaturze (Dz.U.2014.635 j.t.). Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda ustanowionego z urzędu, ustalono na podstawie § 2 ust. 3 w zw. z § 6 pkt 4 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 i § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) przy uwzględnieniu stawki podatku VAT w wysokości 23 %.